ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

COM(91) 68 τελικό -ΣΥΝ 333
Βρυξέλλες 23 Απριλίου 1991

Πρόταση
ΟΔΗΓΙΑΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με την εποπτεία και τον έλεγχο των μεγάλων χρηματοδοτικών ανοιγμάτων των πιστωτικών ιδρυμάτων

(υποβληθείσα από την Επιτροπή)

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Α. Γενικές παρατηρήσεις

Η κατανομή των κινδύνων αποτελεί το χρυσό κανόνα της χρηματοοικονομικής δραστηριότητας γενικά. Πρωταρχικός ρόλος των αρχών εποπτείας είναι να εξασφαλίσουν την ορθή τήρηση αυτού του κανόνα από τα πιστωτικά ιδρύματα. Στον τομέα των πιστωτικών κινδύνων, μια πολύ μεγάλη συγκέντρωση των κινδύνων στον ίδιο αντισυμβαλλόμενο θα μπορούσε να θέσει σε κίνδυνο την ανεξαρτησία της διαχείρισης του πιστωτικού ιδρύματος και, σε περίπτωση αφερεγγυότητας αυτού του αντισυμβαλλόμενου, να του προκαλέσει τέτοιες ζημίες που να το οδηγήσουν σε αποσταθεροποίηση.

Πρόκειται λοιπόν για ένα βασικό κανόνα εποπτείας που πρέπει να αποτελέσει αντικείμενο εναρμόνισης στο κοινοτικό επίπεδο και ο οποίος είχε εξάλλου αναφερθεί ρητά στο Λευκό Βιβλίο της Επιτροπής για την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς. Υπάρχει όμως και ένας δεύτερος λόγος που συνηγορεί υπέρ της εναρμόνισης. Είναι η φροντίδα να αποφευχθούν καταφανείς στρεβλώσεις του ανταγωνισμού. Πράγματι, επειδή οι κανόνες καταμερισμού των κινδύνων αποσκοπούν κυρίως στον περιορισμό των χρηματοδοτήσεων που ένα πιστωτικό ίδρυμα μπορεί να χορηγήσει σε ένα συγκεκριμένο πελάτη, ένα άλλο ίδρυμα που θα υπόκεινταν σε λιγότερο περιοριστικούς κανόνες θα διέθετε ένα πλεονέκτημα από πλευράς ανταγωνισμού.

Στο πλαίσιο των στόχων του Λευκού Βιβλίου, η Επιτροπή εξέδωσε ήδη το 1986 σύσταση για τα μεγάλα χρηματοδοτικά ανοίγματα(1), προκειμένου να προετοιμάσει προοδευτικά τα πιστωτικά ιδρύματα και τα κράτη μέλη στη θέσπιση δεσμευτικών κανόνων. Σε μία από τις αιτιολογικές σκέψεις αυτής της σύστασης αναφερόταν ρητά ότι θα υποβληθεί προσεχώς πρόταση οδηγίας. Η μείωση του χρονικού διαστήματος που μεσολαβεί μέχρι την ολοκήρωση της εσωτερικής αγοράς καθώς και οι συγκλίνουσες απόψεις των εθνικών αρχών εποπτείας στο πλαίσιο της τραπεζικής συμβουλευτικής επιτροπής οδηγούν στο συμπέρασμα ότι είναι κατάλληλη στιγμή για την θέσπιση πρότασης οδηγίας.

Η συνημμένη πρόταση οδηγίας, που υποβάλλεται στην Επιτροπή προς έγκριση, περιλαμβάνει αυστηρότερους κανόνες από τους κανόνες της σύστασης. Ενδεικτικά, όσον αφορά τους βασικούς κανόνες, το απόλυτο ανώτατο όριο όσον αφορά τους κινδύνους που αναλαμβάνονται έναντι ενός μόνο αντισυμβαλλόμενου καθορίζεται σε 25% των ιδίων κεφαλαίων του δανειοδοτούντος πιστωτικού ιδρύματος (στη σύσταση αυτό το ποσοστό ήταν 40%), ενώ το όριο πάνω από το οποίο ένας κίνδυνος θεωρείται ως μεγάλος κίνδυνος μειώνεται σε 10% των ιδίων κεφαλαίων του δανειοδοτούντος ιδρύματος (αντί για 15% στη σύσταση).

Αυτή η ενίσχυση των κανόνων ανταποκρίνεται ιδίως στην επιθυμία που εκφράστηκε από την τραπεζική συμβουλευτική επιτροπή. Υπέρ αυτής της ενίσχυσης συνηγορεί επίσης ο "κώδικας καλής συμπεριφοράς" που υποβλήθηκε από την επιτροπή της Βασιλείας για την τραπεζική εποπτεία στην πρόσφατη διεθνή συνδιάσκεψη των τραπεζικών ελεγκτών στη Φρανκφούρτη. Εξάλλου, η θέσπιση αυστηρότερων κανόνων θα αυξήσει την φερεγγυότητα και τη σταθερότητα του τραπεζικού συστήματος της Κοινότητας. Ο περιορισμός στο 25% των ιδίων κεφαλαίων του δανειοδοτούντος ιδρύματος δεν μπορεί εξάλλου σε καμία περίπτωση να θεωρηθεί ως ένα εξαιρετικά χαμηλό όριο, επειδή σε περίπτωση

(1) Σύσταση της Επιτροπής της 22ας Δεκεμβρίου 1986 για την εποπτεία και τον έλεγχο των μεγάλων χρηματοδοτικών ανοιγμάτων των πιστωτικών ιδρυμάτων, ΕΕ αριθ. L 33 της 4.2.1987, σ. 10.

αφερεγγυότητας του αντισυμβαλλόμενου έναντι του οποίου έχει αναληφθεί ένας τόσο μεγάλος κίνδυνος, το πιστωτικό ίδρυμα θα μπορούσε να χάσει το ένα τέταρτο των ιδίων κεφαλαίων του, τόσο εξαιρετικά σημαντικό και που θα έπρεπε ενδεχομένως να περιοριστεί ακόμη περισσότερο. Εξάλλου, πρόκειται για ένα ανώτατο όριο το οποίο τα πιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει να θέσουν ως στόχο να μην φθάσουν ή να μην προσεγγίσουν παρά μόνο στην περίπτωση κινδύνων "άφογης ποιότητας".

Πάντως, δεν πρέπει να παραγνωρίζεται το γεγονός ότι η αρκετά αισθητή μείωση του ανωτάτου ορίου σε σχέση με το όριο της σύστασης μπορεί να δημιουργήσει προβλήματα προσαρμογής για ορισμένα πιστωτικά ιδρύματα ή, από διαρθρωτική άποψη, για ορισμένα τραπεζικά συστήματα ή τμήματα του τραπεζικού συστήματος. Επίσης, έχουν ήδη χορηγηθεί χρηματοδοτήσεις που ξεπερνούν το 25% των ιδίων κεφαλαίων και που δεν είναι πάντα δυνατό να μειωθούν σε σύντομο χρονικό διάστημα από τα πιστωτικά ιδρύματα τα οποία συνδέονται με τους δικαιούχους αυτών των δανειοδοτήσεων από τις συμφωνηθείσες συμβατικές διατάξεις. Για το λόγο αυτό η συνημμένη πρόταση περιλαμβάνει διάταξη που επιτρέπει στις αρμόδιες αρχές να παρέχουν στα πιστωτικά ιδρύματα προθεσμία πέντε ετών κατά ανώτατο όριο για να περιορίσουν τους υφιστάμενους κινδύνους εντός των προβλεπόμενων ορίων· επιπλέον, οι πιστώσεις των οποίων η προθεσμία λήξης θα ήταν μεγαλύτερη και που το δανειοδοτούν ίδρυμα υποχρεούται να τηρεί τους συμβατικούς όρους, θα μπορούν να παρέχονται μέχρι την προθεσμία λήξης τους.

B. <u>Σχολιασμός των άρθρων</u>

<u>Άρθρο 1: Ορισμοί</u>

Στο άρθρο αυτό επαναλαμβάνονται κυρίως οι ορισμοί που περιλαμβάνονται σε άλλες οδηγίες ή προτάσεις οδηγιών της Κοινότητας στον τραπεζικό τομέα. Η διατήρησή τους αποσκοπεί στην ύπαρξη συνοχής.

Όμως, υπάρχουν δύο νέοι ορισμοί στην παρούσα πρόταση οδηγίας για τους οποίους πρέπει να γίνει ιδιαίτερη μνεία.

Ο πρώτος ορισμός αφορά τα "χρηματοδοτικά ανοίγματα" (στοιχείο η) των ορισμών). Η προαναφερθείσα σύσταση της Επιτροπής όριζε τα χρηματοδοτικά ανοίγματα ως κάθε διευκόλυνση, που χρησιμοποιείται ή όχι, που παρέχεται από ένα πιστωτικό ίδρυμα σε ένα πελάτη ή σε ομάδα συνδεδεμένων πελατών, ανεξαρτήτως του αν εγγράφεται ή όχι στον ισολογισμό, συμπεριλαμβανομένων των παρεπόμενων εγγυήσεων και δεσμεύσεων που οι αντίστοιχες αρμόδιες αρχές κρίνουν ότι πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τους για τον προσδιορισμό των κινδύνων που αναλαμβάνονται από αυτό το πιστωτικό ίδρυμα. Ενδεικτικά, η σύσταση περιελάμβανε σε παράρτημα κατάλογο των χρηματοδοτικών ανοιγμάτων.

Στο μεταξύ, εξεδόθη η οδηγία για το συντελεστή φερεγγυότητας[1] η οποία περιλαμβάνει αναλυτική ονοματολογία των κινδύνων. Με την αναφορά σ'αυτή την ονοματολογία ο ορισμός των χρηματοδοτικών ανοιγμάτων είναι συγχρόνως περισσότερο ακριβής και δεσμευτικός. Πάντως, πρέπει να τονιστεί ότι ο δανεισμός από την οδηγία για το συντελεστή φερεγγυότητας αφορά μόνο την απαρίθμηση των κινδύνων και όχι τις σταθμίσεις σε σχέση με τον αντισυμβαλλόμενο ή το βαθμό κινδύνου που αντιπροσωπεύει μία πράξη στο πλαίσιο αυτής της οδηγίας. Πράγματι, αυτές οι σταθμίσεις και βαθμοί κινδύνου θεσπίστηκαν στο πλαίσιο της οδηγίας 89/647/ΕΟΚ όχι για τον υπολογισμό του κινδύνου έναντι ενός μεμονωμένου αντισυμβαλλόμενου αλλά για να εξασφαλιστεί η ύπαρξη φερεγγυότητας όσον αφορά την κάλυψη των πιστωτικών κινδύνων των πιστωτικών ιδρυμάτων. Όμως, αν ληφθεί υπόψη η βασική επιδίωξη των κανόνων καταμερισμού των κινδύνων (περιορισμός του κινδύνου να υποστεί ένα ίδρυμα σημαντική ζημία από ένα συγκεκριμένο αντισυμβαλλόμενο), στο πλαίσιο μιας λογικής προσέγγισης πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι κίνδυνοι μόνο ως προς την ονομαστική τους αξία χωρίς καμία εφαρμογή συντελεστών στάθμισης.

---

(1) Οδηγία 89/647/ΕΟΚ της 18ης Δεκεμβρίου 1989 του Συμβουλίου για το συντελεστή φερεγγυότητας των πιστωτικών ιδρυμάτων, ΕΕ αριθ. L 386 της 30.12.1989, σ. 14.

Πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι ο ορισμός των κινδύνων περιλαμβάνει επίσης τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την αναδοχή έκδοσης τίτλων. Το ποσό που λαμβάνεται υπόψη είναι το ποσό της καθαρής υποχρέωσης του ιδρύματος μετά την αφαίρεση των μεριδίων που έχουν εκχωρηθεί σε άλλα πιστωτικά ή χρηματοδοτικά ιδρύματα.

Ο δεύτερος νέος ορισμός που περιλαμβάνεται στην πρόταση αφορά την έννοια της "ομάδας συνδεδεμένων πελατών" (στοιχείο μ) του άρθρου 1). Αυτός ο ορισμός δεν απέχει πολύ από τον ορισμό της σύστασης του 1986. Το πρώτο μέρος του ορισμού αναφέρεται στην ύπαρξη μιας εξουσίας ελέγχου, όπως ορίζεται στην 11η παύλα του άρθρου 1. Το δεύτερο μέρος αφορά κυρίως μια de facto αλληλεξάρτηση που προκύπτει από ορισμένους θεσμούς για τους οποίους η πρόταση αναφέρει ενδεικτικά ορισμένα παραδείγματα. Οι αρμόδιες αρχές εξετάζουν αν το σύνολο των κινδύνων που αναλαμβάνονται από τα πιστωτικά ιδρύματα κατ'εφαρμογή των εθνικών κανόνων με τους οποίους ενσωματώνεται αυτός ο ορισμός στο εθνικό δίκαιο ανταποκρίνεται στο γράμμα και στο πνεύμα του κοινοτικού ορισμού. Για να εξασφαλιστεί η αναγκαία ευελιξία των αρμοδίων αρχών σε ένα τομέα όπου τα κριτήρια είναι περισσότερο οικονομικά παρά νομικά, το κείμενο διευκρινίζει ότι οι υπόνοιες όσον αφορά τη συγκέντρωση των κινδύνων που αναφέρεται στον ορισμό έχουν σχετικό χαρακτήρα δεδομένου ότι μπορούν να διαψευστούν από την απόδειξη του εναντίου.

Άρθρο 2: Πεδίο εφαρμογής

Η οδηγία εφαρμόζεται στα πιστωτικά ιδρύματα που έχουν λάβει την άδεια λειτουργίας που αναφέρεται στο άρθρο 3 της οδηγίας 77/780/ΕΟΚ της 12ης Δεκεμβρίου 1977 (πρώτη συντονιστική οδηγία)[1], δηλαδή στο σύνολο των πιστωτικών ιδρυμάτων της Κοινότητας. Ωστόσο, τα κράτη μέλη μπορούν να μην εφαρμόσουν αυτή την οδηγία:

(1) ΕΕ αριθ. L 322 της 17.12.1977, σ. 30.

- στα πιστωτικά ιδρύματα που αποκλείονται από το πεδίο εφαρμογής της πρώτης συντονιστικής οδηγίας (πρόκειται κυρίως για τις κεντρικές τράπεζες, τα ταχυδρομικά ταμιευτήρια και ορισμένα ιδιαίτερα ιδρύματα σε κάθε κράτος μέλος)·

- στα πιστωτικά ιδρύματα που συνδέονται κατά μόνιμο τρόπο με ένα κεντρικό οργανισμό στο ίδιο κράτος μέλος και ανταποκρίνονται στους όρους που προβλέπονται στο άρθρο 2, παράγραφος 4, σημεία α) της οδηγίας 77/780/ΕΟΚ. Σ'αυτή την περίπτωση, με την επιφύλαξη της εφαρμογής αυτής της οδηγίας στον κεντρικό οργανισμό, το σύνολο που αποτελείται από τον κεντρικό οργανισμό και τα συνδεδεμένα ιδρύματα πρέπει να υπόκειται στη συνολική εποπτεία όσον αφορά τα μεγάλα χρηματοδοτικά ανοίγματα.

Άρθρο 3: Κοινοποίηση των μεγάλων χρηματοδοτικών ανοιγμάτων

Είναι φανερό ότι η αποτελεσματική εποπτεία των μεγάλων χρηματοδοτικών ανοιγμάτων προϋποθέτει την κοινοποίηση των τελευταίων σε τακτά χρονικά διαστήματα στις αρμόδιες αρχές. Αυτός είναι ο σκοπός του άρθρου 3.

Στην πρώτη παράγραφο του άρθρου 3 προβλέπεται ότι τα πιστωτικά ιδρύματα κοινοποιούν στις αρμόδιες αρχές τα μεγάλα ανοίγματα. Τα κράτη μέλη προβλέπουν ότι αυτή η κοινοποίηση πραγματοποιείται, ανάλογα με την επιλογή τους σύμφωνα με μία από τις ακόλουθες διαδικασίες:

- κοινοποίηση όλων των μεγάλων ανοιγμάτων τουλάχιστον μία φορά κατ'έτος, σε συνδυασμό με την τακτική κοινοποίηση, κατά τη διάρκεια του έτους, των τροποποιήσεων της ετήσιας κοινοποίησης,

- κοινοποίηση όλων των μεγάλων ανοιγμάτων τουλάχιστον τέσσερις φορές κατ'έτος.

Η πρώτη από αυτές τις δύο διαδικασίες, που δεν περιλαμβανόταν στη σύσταση, προτάθηκε από την Επιτροπή στο πλαίσιο της τραπεζικής συμβουλευτικής επιτροπής.

Στο πλαίσιο της δεύτερης διαδικασίας η κοινοποίηση γίνεται τουλάχιστον τέσσερις φορές το έτος αντί για μία που προβλεπόταν στη σύσταση. Πράγματι, η αποτελεσματική παρακολούθηση των μεγάλων ανοιγμάτων προϋποθέτει την παροχή πληροφοριών στις ελεγκτικές αρχές σε τακτά χρονικά διαστήματα. Μία αιτιολογική σκέψη της σύστασης καλούσε άλλωστε ήδη τις αρμόδιες αρχές να προβλέψουν μικρότερα χρονικά διαστήματα για την κοινοποίηση.

Τα κράτη μέλη μπορούν να ενσωματώσουν την εθνική τους νομοθεσία τη μία ή και τις δύο από αυτές τις διαδικασίες. Στην τελευταία περίπτωση, θα έχουν την ευχέρεια να αποφασίζουν αν η επιλογή της μεθόδου αποφασίζεται από τις αρμόδιες αρχές ή το ίδιο το πιστωτικό ίδρυμα.

Στη δεύτερη παράγραφο, το άρθρο 3 προβλέπει ότι ένα χρηματοδοτικό άνοιγμα ενός πιστωτικού ιδρύματος σε ένα πελάτη ή σε μια ομάδα συνδεδεμένων πελατών θεωρείται ως μεγάλο χρηματοδοτικό άνοιγμα όταν η αξία του φθάσει ή υπερβεί το 10% των ιδίων κεφαλαίων του. Στο πλαίσιο της σύστασης αυτό το ποσοστό ήταν 15%. Η μείωση αυτού του ανωτάτου ορίου δικαιολογείται από το γενικότερο ενδιαφέρον να καταστεί το καθεστώς εποπτείας των μεγάλων κινδύνων περισσότερο δεσμευτικό έτσι ώστε να ενισχυθεί η σταθερότητα του τραπεζικού συστήματος της Κοινότητας. Ειδικότερα, από τη στιγμή που μειώνεται το ίδιο το όριο έναντι ενός μεμονωμένου κινδύνου (βλ. άρθρο 4, παράγραφος 1 κατωτέρω), είναι λογικό να μειωθεί το όριο κοινοποίησης. Ορισμένες χώρες χρησιμοποιούν ήδη ένα όριο 10% και η Επιτροπή κρίνει, με βάση την πείρα αυτών των χωρών, ότι ένα τέτοιο όριο δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι επιβάλλει γραφειοκρατικές υποχρεώσεις. Εξάλλου, δεδομένου ότι το κείμενο προβλέπει έναν περιορισμό του συνολικού ποσού των μεγάλων χρηματοδοτικών ανοιγμάτων σε 800% των ιδίων κεφαλαίων (βλ. άρθρο 4, παράγραφος 3 κατωτέρω), θεωρητικά, η κοινοποίηση μπορεί να γίνει μόνο για 80 ανοίγματα κατ'ανώτατο όριο. Πρόκειται άλλωστε για μια κοινοποίηση η οποία μπορεί εύκολα να γίνεται στο πλαίσιο μηχανοργάνωσης.

2)

Η μείωση του ορίου σε 10% επιτρέπει εξάλλου μια ελάφρυνση, σε ένα άλλο επίπεδο των διοικητικών υποχρεώσεων. Πράγματι, η Επιτροπή δεν διατήρησε τις παραγράφους 3 και 4 του αντίστοιχου άρθρου της σύστασης, το οποίο προέβλεπε κοινοποίηση των 10 μεγαλύτερων κινδύνων του πιστωτικού ιδρύματος, ανεξάρτητα αν το τελευταίο είχε ή όχι μεγάλα χρηματοδοτικά ανοίγματα. Κατά τη συγκλίνουσα άποψη της τραπεζικής συμβουλευτικής επιτροπής, μετά τη διεύρυνση της έννοιας των μεγάλων χρηματοδοτικών ανοιγμάτων, αυτή η κοινοποίηση θα έχανε μεγάλο μέρος από το ενδιαφέρον που παρουσίαζε. Όσον αφορά τον έλεγχο των κινδύνων των ιδρυμάτων που δεν έχουν αναλάβει κινδύνους που ξεπερνούν το 10% των ιδίων κεφαλαίων τους, ο έλεγχος αυτός δεν υπόκειται εξ ορισμού σε μία κανονιστική ρύθμιση σχετικά με την κατανομή των μεγάλων κινδύνων.

Άρθρο 4

Παράγραφος 1

Αυτή η σημαντική διάταξη του σχεδίου οδηγίας προβλέπει ότι ένα πιστωτικό ίδρυμα δεν μπορεί να έχει, σε ένα πελάτη ή σε μια ομάδα συνδεδεμένων πελατών, χρηματοδοτικά ανοίγματα των οποίων το συνολικό ποσό υπερβαίνει το 25% των ιδίων κεφαλαίων. Πρόκειται για μια αισθητή μείωση σε σχέση με τη σύσταση που προέβλεπε ανώτατο όριο 40%. Εκτός από το γεγονός ότι ύστερα από περισσότερο από τέσσερα χρόνια μετά τη θέσπιση της σύστασης ήταν λογικό να θεσπιστούν αυστηρότεροι κανόνες, πρέπει να τονιστεί ότι αυτή η ενίσχυση είχε ζητηθεί ρητά από μια σημαντική πλειοψηφία στο πλαίσιο της τραπεζικής συμβουλευτικής επιτροπής, με την επιφύλαξη μιας μεταβατικής περιόδου για τους υφιστάμενους κινδύνους (βλ. άρθρο 6 κατωτέρω). Υπέρ ενός ανωτάτου ορίου 25% συνηγορούσε επίσης το έγγραφο που είχε υποβληθεί από την επιτροπή της Βασιλείας για την τραπεζική εποπτεία στη διεθνή συνδιάσκεψη των ελεγκτών τραπεζών στην Φρανκφούρτη τον Οκτώβριο του 1990.

Ένα ανώτατο όριο της τάξης του 25% δεν πρέπει να θεωρείται ως πολύ χαμηλό όριο στο βαθμό που, ακόμη και αν τηρεί αυτό το όριο, ένα πιστωτικό ίδρυμα θα μπορούσε ακόμα να χάσει στη χειρότερη περίπτωση το ένα τέταρτο των ιδίων κεφαλαίων του. Πρόκειται για ένα σημαντικό ποσό το οποίο θα έπρεπε ίσως να μειωθεί ακόμη περισσότερο. Δηλαδή πρόκειται για ένα ανώτατο όριο το οποίο αφορά κινδύνους "εξαιρετικής ποιότητας", και τα πιστωτικά ιδρύματα θα έπρεπε να θέσουν ως στόχο τους να μην φθάνουν ή να μην ξεπερνούν αυτό το όριο παρά μόνο σε περίπτωση κινδύνων τέτοιας ποιότητας.

Παράγραφος 2

Οι τραπεζικοί ελεγκτές τονίζουν εκ πείρας ότι οι πιστώσεις που χορηγούνται σε επιχειρήσεις που συνδέονται με το πιστωτικό ίδρυμα παρουσιάζουν αυξημένο κίνδυνο. Παλαιότερα, η τραπεζική συμβουλευτική επιτροπή είχε καλέσει ρητά την Επιτροπή να προβλέψει χαμηλότερο όριο για τους κινδύνους που αναλαμβάνονται έναντι συνδεδεμένων επιχειρήσεων (μητρική επιχείρηση του πιστωτικού ιδρύματος, και άλλες θυγατρικές αυτής της μητρικής επιχείρησης). Εξάλλου, είχε αρχικά προβλεφθεί να ενσωματωθεί μια τέτοια διάταξη στην πρόταση οδηγίας για την εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων σε ενοποιημένη βάση[1] αλλά, όπως αναφέρεται στην τέταρτη αιτιολογική σκέψη αυτής της πρότασης, θεωρήθηκε προτιμότερο να ρυθμιστεί αυτό το ζήτημα κατά γενικότερο τρόπο στο πλαίσιο της μελλοντικής οδηγίας για τα μεγάλα χρηματοδοτικά ανοίγματα.

Η Επιτροπή όρισε αυτό το χαμηλότερο όριο σε 20% (παράβαλε με το "γενικό" όριο της πρώτης παραγράφου που είναι 25%).

Στις παραγράφους 6 και 7 (βλ. κατωτέρω) προβλέπονται εξαιρέσεις από αυτόν τον κανόνα.

(1) COM(90) 451, ΕΕ αριθ. C 315 της 14.12.1990, σ. 15.

Παράγραφος 3

Η Επιτροπή διατήρησε το όριο που προβλεπόταν στη σύσταση σχετικά με το συνολικό ποσό των μεγάλων χρηματοδοτικών ανοιγμάτων, δηλαδή 800%. Όμως, λόγω της διεύρυνσης της έννοιας του μεγάλου χρηματοδοτικού ανοίγματος (βλ. άρθρο 3, παράγραφος 2 ανωτέρω), αυτό το όριο γίνεται έμμεσα αυστηρότερο.

Στο πλαίσιο της ρύθμισης των μεγάλων χρηματοδοτικών ανοιγμάτων, ο καθορισμός ενός συνολικού ορίου αποτελεί απαραίτητο συμπλήρωμα για τον περιορισμό των μεμονωμένων κινδύνων. Πράγματι, το ότι ο περιορισμός των μεμονωμένων κινδύνων εξασφαλίζει ότι κανένας κίνδυνος δεν θα υπερβεί το ανώτατο όριο δεν παρεμποδίζει την κατανομή των κινδύνων στο σύνολο του χαρτοφυλακίου. Ένα ανώτατο όριο 800% θα έχει αντίθετα ως αποτέλεσμα να μην μπορεί ένα πιστωτικό ίδρυμα να έχει περισσότερα από 80 μεγάλα ανοίγματα κατ'ανώτατο όριο ή 32 ανοίγματα που φθάνουν το μεμονωμένο ανώτατο όριο του 25% των ιδίων κεφαλαίων.

Παράγραφος 4

Αυτή η παράγραφος προβλέπει ότι τα κράτη μέλη μπορούν να επιβάλουν αυστηρότερα όρια από τα όρια που προβλέπονται στις παραγράφους 1, 2 και 3.

Παράγραφος 5

Αυτή η παράγραφος επιβάλει την τήρηση, σε μόνιμη βάση, των ορίων που προβλέπονται από τις τρεις προηγούμενες παραγράφους. Σε περίπτωση υπέρβασης αυτών των ορίων - πράγμα που θα μπορούσε να γίνει τυχαία -, το κείμενο προβλέπει ότι αυτό μπορεί να γίνει μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις και προσωρινές περιστάσεις και, σε τέτοιες περιπτώσεις, οι αρμόδιες αρχές πρέπει να καθορίζουν την προθεσμία εντός της οποίας το πιστωτικό ίδρυμα πρέπει να τακτοποιεί την κατάστασή του.

Παράγραφος 6

Αυτή η παράγραφος επιτρέπει στα κράτη μέλη να εξαιρούν ολικώς, ή μερικώς από την τήρηση του ειδικού ορίου 20% που προβλέπεται στην παράγραφο 2, τα ανοίγματα προς τη χρηματοδοτική εταιρεία που είναι η

μητρική επιχείρηση του πιστωτικού ιδρύματος, καθώς και προς τις άλλες θυγατρικές αυτής της χρηματοδοτικής εταιρείας που είναι είτε πιστωτικά ιδρύματα, είτε χρηματοδοτικά ιδρύματα, είτε επιχειρήσεις βοηθητικών τραπεζικών υπηρεσιών.

Πράγματι, η υπόνοια αυξημένου κινδύνου που βρίσκεται στη βάση του ειδικού ορίου 20% που εφαρμόζεται στα ανοίγματα που πραγματοποιούνται προς τις συνδεδεμένες επιχειρήσεις δεν επαληθεύεται κατ'ανάγκη στην περίπτωση κινδύνων που πραγματοποιούνται προς τραπεζικούς και χρηματοδοτικούς φορείς του ομίλου. Όμως, στην περίπτωση αυτή, αυτός ο όμιλος πρέπει να διαρθρωθεί κατά τρόπο ώστε οι φορείς που τον αποτελούν να μπορούν να αποτελούν αντικείμενο εποπτείας σε ενοποιημένη βάση σύμφωνα με τη σχετική μελλοντική οδηγία (πρβλ. κατωτέρω τις παραπομπές της πρότασης οδηγίας που έχει υποβάλει η Επιτροπή).

Παράγραφος 7

Αυτή η παράγραφος επιτρέπει στα κράτη μέλη να εξαιρούν ολικώς ή μερικώς από το σύνολο των ορίων που προβλέπονται στις παραγράφους 1, 2 και 3 (αλλά όχι την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 3) τα χρηματοδοτικά ανοίγματα που πραγματοποιούνται:

- προς τη μητρική επιχείρηση του πιστωτικού ιδρύματος, εφόσον η θυγατρική αυτή είναι επίσης πιστωτικό ίδρυμα. Πράγματι, θα ήταν αδικαιολόγητο να περιοριστούν οι χρηματοδοτήσεις που μια θυγατρική μπορεί να χορηγήσει στο μητρικό της πιστωτικό ίδρυμα. Είναι βέβαια αυτονόητο ότι αυτό το πιστωτικό ίδρυμα πρέπει να υπόκειται σε εποπτεία σε ενοποιημένη βάση σύμφωνα με την σχετική κοινοτική οδηγία ή, αν βρίσκεται σε τρίτη χώρα, σε ισοδύναμη εποπτεία.

- προς τις θυγατρικές του πιστωτικού ιδρύματος, εφόσον οι θυγατρικές αυτές είναι πιστωτικά ιδρύματα, χρηματοδοτικά ιδρύματα ή επιχειρήσεις βοηθητικών τραπεζικών υπηρεσιών. Επειδή πρόκειται για

δραστηριότητες που το πιστωτικό ίδρυμα θα μπορούσε να ασκήσει άμεσα, δεν φαίνεται να υπάρχει λόγος να περιοριστεί η χρηματοδότηση που θα μπρούσε να χορηγήσει στις θυγατρικές του. Και σ'αυτή την περίπτωση, αυτή η εξαίρεση είναι δυνατή μόνο υπό τον όρο ότι οι εν λόγω θυγατρικές θα είναι ενσωματωμένες στην εποπτεία σε ενοποιημένη βάση της μητρικής επιχείρησης.

Παράγραφος 8

Στόχος αυτής της παραγράφου είναι να επιτρέψει στα κράτη μέλη να απαλλάσσουν ολικώς ή μερικώς από την εφαρμογή των ορίων που αναφέρονται στις παραγράφους 1, 2 και 3 ορισμένα ειδικά χρηματοδοτικά ανοίγματα.

Τα έξι πρώτα σημεία (α) έως στ)) αφορούν τα ανοίγματα που πραγματοποιούνται άμεσα ή έμμεσα προς τις κεντρικές διοικήσεις και τις κεντρικές τράπεζες της ζώνης Α, καθώς και προς τις Ευρωπαϊκές Κοινότητες. Κανένα κράτος μέλος δεν επιβάλλει, ούτε φαίνεται διατεθειμένο να επιβάλλει, όρια στα χρηματοδοτικά ανοίγματα που πραγματοποιούνται από τα πιστωτικά ιδρύματά του προς το ίδιο. Αν ληφθεί υπόψη ο κανόνας της μη εισαγωγής διακρίσεων στην Κοινότητα, αυτή η έλλειψη περιορισμού θα έπρεπε να ισχύει επίσης και για τα χρηματοδοτικά ανοίγματα που πραγματοποιούνται προς τα άλλα κράτη μέλη. Όμως, για λόγους ανάλογους με εκείνους που λήφθηκαν υπόψη στο πλαίσιο της προαναφερθείσας οδηγίας 89/647/ΕΟΚ, ή στην πρόταση οδηγίας για την επάρκεια των ιδίων κεφαλαίων επιχειρήσεων επενδύσεων και των πιστωτικών ιδρυμάτων[1], κρίνεται σκόπιμο να γίνει αναφορά σε μια ευρύτερη γεωγραφική ζώνη, δηλαδή τη ζώνη Α όπως ορίζεται στην οδηγία 89/647/ΕΟΚ.

Τα σημεία ζ) και η) αφορούν περιπτώσεις όπου ο κίνδυνος μπορεί να θεωρηθεί ως περιορισμένος, αν όχι ανύπαρκτος, δηλαδή όταν ο κίνδυνος καλύπτεται από ενέχυρο που κατατίθεται στο δανειοδοτούν ίδρυμα υπό μορφή κατάθεσης ρευστών διαθεσίμων ή πιστοποιητικών καταθέσεων.

Το σημείο θ) αφορά τις απαιτήσεις, προθεσμίας λήξης ενός έτους ή μικρότερης, έναντι άλλων πιστωτικών ιδρυμάτων. Αυτό αποσκοπεί στην κάλυψη των συναλλαγών που πραγματοποιούνται στη διατραπεζική αγορά. Πρόκειται για μια αγορά μεταξύ επαγγελματιών που γνωρίζει ο ένας τον άλλο και χρειάζεται κάποια ευελιξία για να λειτουργήσει αρμονικά. Για

(1) COM(90) 141, ΕΕ αριθ. C 152 της 21.6.1990, σ. 6.

το λόγο αυτό η Επιτροπή δεν κρίνει σκόπιμο προς το παρόν να καθορίζει ενιαίο ένα εναρμονισμένο όριο σε κοινοτικό επίπεδο για τα ανοίγματα που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο αυτής της αγοράς.

Το σημείο ι), που αφορά τα εμπορικά και άλλα γραμμάτια που ανταποκρίνονται σε ορισμένες προϋποθέσεις, βασίζεται στο ίδιο κίνητρο, όπως και το σημείο κ), το οποίο αφορά τις ομολογίες που ορίζονται στο άρθρο 22, παράγραφος 4, της οδηγίας 85/611/ΕΟΚ για τους ΟΣΕΚΑ(1).

Το σημείο κ) αφορά τα δίκτυα τραπεζών συνεταιριστικής μορφής ή τα δίκτυα ταμιευτηρίων στο πλαίσιο των οποίων η διαχείριση των ρευστών διαθεσίμων γίνεται σε συγκεντρωτική βάση.

Παράγραφος 9

Η ένατη παράγραφος αφορά τους κινδύνους που αναλαμβάνονται άμεσα ή έμμεσα έναντι των περιφερειακών και τοπικών διοικήσεων των κρατών μελών. Επειδή ο βαθμός κινδύνου είναι κατ'αρχήν χαμηλότερος, η πρόταση επιτρέπει τη στάθμισή τους με συντελεστή 20% και, υπό τους όρους που προβλέπονται στο άρθρο 7 της οδηγίας 89/647/ΕΟΚ, με συντελεστή στάθμισης ακόμη και 0%. Λόγω των μεγάλων διαφορών που ενδέχεται να υπάρχουν στους εσωτερικούς κανονισμούς των περιφερειακών και τοπικών διοικήσεων τρίτων χωρών, η Επιτροπή δεν κρίνει σκόπιμο να επεκτείνει αυτό το καθεστώς στο σύνολο της ζώνης Α.

Παράγραφος 10

Αυτή η παράγραφος αναφέρει ως γενική αρχή ότι όταν ένα άνοιγμα έναντι πελάτη καλύπτεται, κατά την κρίση των αρμοδίων αρχών, από εγγύηση τρίτου, οι αρμόδιες αρχές μπορούν να θεωρήσουν ότι το άνοιγμα αυτό υφίσταται έναντι αυτού του τρίτου και όχι έναντι του πελάτη. Έτσι, για παράδειγμα, αν ένα πιστωτικό ίδρυμα αναλάβει κίνδυνο 50 έναντι ενός πελάτη Α και 20 έναντι ενός πελάτη Β, αλλά ο πελάτης Β καλύπτει 10 του χρέους του Α έναντι του πιστωτικού ιδρύματος, ο κίνδυνος έναντι του Α και Β μπορεί να υπολογιστεί ως εξής:

- Α: 40
- Β: 30.

(1) ΕΕ αριθ. L 375 της 31.12.1985, σ. 3

Άρθρο 5: Εποπτεία σε ενοποιημένη και μη ενοποιημένη βάση

Αυτό το άρθρο επαναλαμβάνει τις διατάξεις που έχουν ήδη θεσπιστεί στο πλαίσιο της οδηγίας 89/647/ΕΟΚ για το συντελεστή φερεγγυότητας και ειδικότερα το άρθρο 3, παράγραφοι 2 έως 6 αυτής της οδηγίας.

Η 1η παράγραφος αφορά την περίπτωση πιστωτικού ιδρύματος το οποίο δεν είναι ούτε μητρική επιχείρηση ούτε θυγατρική.

Η παράγραφος 2 θεσπίζει την αρχή της εφαρμογής σε ενοποιημένη βάση των κανόνων που προβλέπονται στα άρθρα 3 και 4.

Η παράγραφος 3 αφορά το καθεστώς εποπτείας σε μη ενοποιημένη βάση του μητρικού πιστωτικού ιδρύματος και των θυγατρικών του που είναι εγκατεστημένες στο ίδιο κράτος μέλος.

Η παράγραφος 4 αφορά το καθεστώς εποπτείας σε μη ενοποιημένη βάση των θυγατρικών που είναι εγκατεστημένες σε άλλα κράτη μέλη.

Η παράγραφος 5 προβλέπει τη δυνατότητα σύναψης διμερών συμφωνιών βάσει των οποίων οι αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους στο οποίο είναι εγκατεστημένη μια θυγατρική μπορούν να μεταβιβάζουν την ευθύνη της εποπτείας στις αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους στο οποίο βρίσκεται η μητρική επιχείρηση.

Άρθρο 6: Μεταβατικές διατάξεις σχετικά με τα ανοίγματα που υπερβαίνουν τα προβλεπόμενα όρια

Το άρθρο 6 αφορά την περίπτωση των ανοιγμάτων που θα υφίσταντο κατά τη στιγμή της δημοσίευσης της οδηγίας στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και τα οποία θα υπερέβαιναν τα όρια που καθορίζονται από την οδηγία. Κρίθηκε σκόπιμο να προβλεφθούν μεταβατικές διατάξεις γι'αυτά τα ανοίγματα για να δοθεί χρόνος στα πιστωτικά ιδρύματα να βρουν μια λύση χωρίς να διαταράξουν τις εμπορικές σχέσεις με τους πελάτες τους. Είναι βέβαιο ότι, σε ορισμένες περιπτώσεις, τα

πιστωτικά ιδρύματα συνδέονται με τους δικαιούχους των πιστώσεων με συμβατικές διατάξεις που δεν τους επιτρέπουν κατ'ανάγκη να περιορίσουν αυτές τις πιστώσεις σε σύντομο χρονικό διάστημα.

Η πρώτη παράγραφος ορίζει την ημερομηνία μέχρι την οποία ισχύουν οι μεταβατικές διατάξεις για τα ανοίγματα, δηλαδή την ημερομηνία δημοσίευσης στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Η επιλογή αυτής της ημερομηνίας έγινε με σκοπό, μετά τη δημοσίευση της οδηγίας, να μην έχουν πλέον τα πιστωτικά ιδρύματα τη δυνατότητα να αναλαμβάνουν κινδύνους που να υπερβαίνουν τα όρια που θα τεθούν αργότερα σε εφαρμογή.

Αυτή η παράγραφος καλεί επίσης τις αρμόδιες αρχές να απαιτήσουν από το ενδιαφερόμενο πιστωτικό ίδρυμα να λάβει τα αναγκαία μέτρα για να επαναφέρει τα πέραν των ορίων χρηματοδοτικά ανοίγματα στο επίπεδο που προβλέπουν οι διατάξεις της οδηγίας.

Η παράγραφος 2 προβλέπει ότι η διαδικασία μείωσης των ανοιγμάτων που υπερβαίνουν τα προβλεπόμενα όρια πρέπει να εφαρμοστεί και να ολοκληρωθεί εντός χρονικού διαστήματος που οι αρμόδιες αρχές θεωρούν σύμφωνο με την αρχή της ορθής διαχείρισης και τους κανόνες ανταγωνισμού. Οι αρμόδιες αρχές πληροφορούν την Επιτροπή καθώς και την συμβουλευτική επιτροπή τραπεζών για το χρονοδιάγραμμα της υιοθετηθείσας γενικής διαδικασίας εφαρμογής.

Πάντως, κατ'εφαρμογή της παραγράφου 4, το εν λόγω χρονικό διάστημα δεν μπορεί να υπερβαίνει τα πέντε έτη από την ημερομηνία που καθορίζεται στο άρθρο 8, παράγραφος 1, δηλαδή την 1η Ιανουαρίου 1993. Εξυπακούεται ότι οι μεγαλύτερης προθεσμίας λήξης πιστώσεις που το δανειοδοτούν πιστωτικό ίδρυμα υποχρεούται να τηρεί τις συμβατικές διατάξεις μπορούν να παρέχονται μέχρι τη λήξη της εν λόγω προθεσμίας.

Τέλος, η παράγραφος 3 ορίζει ότι το πιστωτικό ίδρυμα δεν μπορεί να λάβει κανένα μέτρο - δηλαδή δίνεται έμφαση στην πρόθεση - που να έχει σαν αποτέλεσμα την αύξηση των ανοιγμάτων σε σχέση με το ποσό στο οποίο είχαν ανέλθει κατά την ημερομηνία δημοσίευσης της παρούσας οδηγίας στην Επίσημη Εφημερίδα.

Τέλος, η παράγραφος 5 περιλαμβάνει μια ειδική διάταξη την οποία τα κράτη μέλη έχουν τη δυνατότητα να εφαρμόζουν στις ειδικές κατηγορίες πιστωτικών ιδρυμάτων που αναφέρονται στο άρθρο 4 παράγραφος 2 της οδηγίας 89/646/ΕΟΚ. Ο λόγος για τον οποίο θεσπίστηκε αυτή η διάταξη είναι ο εξής: επειδή τα ίδια κεφάλαια αυτών των πιστωτικών ιδρυμάτων είναι περιορισμένα, μια άμεση εφαρμογή του κανόνα του 25% θα μείωνε πολύ απότομα την πιστωτική τους δραστηριότητα. Το καθεστώς που προβλέπεται στην παράγραφο 5 συνοψίζεται ως εξής:

- από την 1η Ιανουαρίου 1993 έως τις 31 Δεκεμβρίου 1997, τα εν λόγω πιστωτικά ιδρύματα μπορούν να υπόκεινται σε ένα όριο 40% αντί του ορίου 25% που προβλέπεται στην πρώτη παράγραφο του άρθρου 4· στην περίπτωση αυτή, όλα τα νέα ανοίγματα που πραγματοποιούνται από αυτά τα πιστωτικά ιδρύματα υπόκεινται σ'αυτό το όριο του 40%·

- τα υφιστάμενα ανοίγματα κατά τη στιγμή της δημοσίευσης της οδηγίας στην Επίσημη Εφημερίδα μπορούν να διατηρηθούν, ανεξάρτητα από το επίπεδό τους, μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1997, υπό τον όρο να μην αυξηθούν σε σχέση με το επίπεδο στο οποίο ανέρχονταν κατά τον χρόνο αυτής της δημοσίευσης·

- από την 1η Ιανουαρίου 1988, αρχίζει να ισχύει και εφαρμόζεται σε όλα τα νέα χρηματοδοτικά ανοίγματα το όριο του 25%·

- πάντως, τα ανοίγματα που θα υφίστανται στο τέλος της πενταετούς περιόδου κατ'ανώτατο όριο (δηλαδή καταρχήν στις 31 Δεκεμβρίου 1997) των οποίων το συνολικό ποσό κυμαίνεται μεταξύ του 25% και του 40% των ιδίων κεφαλαίων μπορούν να διατηρηθούν για διάστημα τριών ετών κατ'ανώτατο όριο - το οποίο λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 2000 - υπό την ίδια προϋπόθεση, δηλαδή να μην αυξηθούν·

- κατά συνέπεια, από την 1η Ιανουαρίου 1998 και μετά, δεν μπορεί να διατηρηθεί κανένα άνοιγμα που να υπερβαίνει το 40% των ιδίων κεφαλαίων και, από την 1η Ιανουαρίου 2001, δεν μπορεί να διατηρηθεί κανένα άνοιγμα που να υπερβαίνει το 25% των ιδίων κεφαλαίων·

- πάντως, κατ'εφαρμογή της παραγράφου 4, οι μεγαλύτερης προθεσμίας λήξης πιστώσεις που το πιστωτικό ίδρυμα υποχρεούται να τηρεί τους συμβατικούς όρους, μπορούν να εξακολουθούν να παρέχονται μέχρι τη λήξη της εν λόγω προθεσμίας.

Άρθρο 7: Μεταγενέστερες τροποποιήσεις

Η παράγραφος 1 ορίζει τους τομείς εφαρμογής της διαδικασίας σχετικά με τις τεχνικές τροποποιήσεις της οδηγίας. Οι τρεις πρώτες περιπτώσεις αφορούν την προσαρμογή των ορισμών ή της ορολογίας. Η τέταρτη περίπτωση αφορά τη συχνότητα κοινοποίησης των μεγάλων χρηματοδοτικών ανοιγμάτων (άρθρο 3, παράγραφος 1). Η πέμπτη περίπτωση αφορά την αποσαφήνιση ή την επέκταση των απαλλαγών που προβλέπονται στις παραγράφους 5 έως 9 του άρθρου 4. Τέλος, η έκτη περίπτωση, αφορά την προθεσμία για τη μείωση των χρηματοδοτικών ανοιγμάτων που υπερβαίνουν τα προβλεπόμενα όρια κατά τη στιγμή της δημοσίευσης της οδηγίας στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Αυτή η προθεσμία, που αναφέρεται στο άρθρο 6, παράγραφος 4, είναι πέντε χρόνια κατ'ανώτατο όριο.

Η προθεσμία που προβλέπεται στην παράγραφο 2 είναι η διαδικασία III, εναλλακτική διατύπωση α), της απόφασης 87/373/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 1987, για τον καθορισμό των όρων άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων που ανατίθενται στην Επιτροπή.

Άρθρο 8: Τελικές διατάξεις

Η 1η παράγραφος, πρώτο εδάφιο, καλεί τα κράτη μέλη να συμμορφωθούν με την οδηγία την 1η Ιανουαρίου 1993.

Το δεύτερο εδάφιο προβλέπει ότι όταν τα κράτη μέλη θεσπίζουν τις αναγκαίες διατάξεις εσωτερικού δικαίου, οι τελευταίες αυτές περιέχουν παραπομπή στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από παρόμοια παραπομπή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους.

Η δεύτερη παράγραφος αφορά την γνωστοποίηση στην Επιτροπή των ουσιωδών διατάξεων εσωτερικού δικαίου που θεσπίζονται από τα κράτη μέλη.

Άρθρο 9

Αυτό το άρθρο περιλαμβάνει τη συνήθη διατύπωση, δηλαδή ότι η παρούσα οδηγία απευθύνεται σε όλα τα κράτη μέλη.

Πρόταση

ΟΔΗΓΙΑΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με την εποπτεία και τον έλεγχο των μεγάλων χρηματοδοτικών ανοιγμάτων των πιστωτικών ιδρυμάτων

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη :

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 57 παράγραφο 2, πρώτο και τρίτο εδάφιο,

την πρόταση της Επιτροπής(1),

σε συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο(2),

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής(3),

Εκτιμώντας :

ότι η παρούσα οδηγία εντάσσεται στους στόχους που τέθηκαν στο Λευκό Βιβλίο της Επιτροπής για την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς(4).

ότι είναι σκόπιμο να εμαρμονισθούν οι ουσιώδεις κανόνες εποπτείας· ότι είναι σημαντικό να δοθεί στα κράτη μέλη η δυνατότητα να θεσπίσουν αυστηρότερες διατάξεις από τις διατάξεις που προβλέπονται από την παρούσα οδηγία·

ότι η παρούσα οδηγία αποτέλεσε το αντικείμενο διαβούλευσης της Συμβουλευτικής Τραπεζικής Επιτροπής η οποία, σύμφωνα με το άρθρο 6, παράγραφος 4, της οδηγίας 77/780/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου

---

(1)
(2)
(3)
(4) Έγγρ. COM(85) 310.

1977, περί του συντονισμού των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων που αφορούν την ανάληψη και την άσκηση της δραστηριότητας πιστωτικού ιδρύματος[1], όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την οδηγία 89/646/ΕΟΚ[2] έχει την αρμοδιότητα να υποβάλει οποιαδήποτε πρόταση στην Επιτροπή για το συντονισμό των συντελεστών που εφαρμόζονται στα κράτη μέλη·

ότι η εποπτεία και ο έλεγχος των χρηματοδοτικών ανοιγμάτων ενός πιστωτικού ιδρύματος αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα της τραπεζικής εποπτείας· ότι η υπερβολική συγκέντρωση τραπεζικών κινδύνων σε ένα μοναδικό πελάτη ή σε μία ομάδα συνδεδεμένων πελατών μπορεί να οδηγήσει σε μια απαράδεκτα μεγάλη πιθανότητα ζημιών· ότι μια τέτοια κατάσταση μπορεί να θεωρηθεί ως επιζήμια για τη φερεγγυότητα του πιστωτικού ιδρύματος·

ότι η κοινή προσέγγιση σχετικά με την εποπτεία και τον έλεγχο των χρηματοδοτικών ανοιγμάτων των πιστωτικών ιδρυμάτων εισήχθη αρχικά μέσω με τη σύσταση 87/62/ΕΟΚ της Επιτροπής[3]· ότι η επιλογή του μηχανισμού αυτού έγινε επειδή επέτρεπε τη σταδιακή προσαρμογή των υφιστάμενων συστημάτων και την υιοθέτηση νέων συστημάτων χωρίς να διαταραχθεί το τραπεζικό σύστημα της Κοινότητας· ότι εφόσον ολοκληρώθηκε η πρώτη αυτή φάση, θεωρείται πλέον σκόπιμο να θεσπιστεί μια δεσμευτική πράξη που να εφαρμόζεται σε όλα τα πιστωτικά ιδρύματα της Κοινότητας·

ότι επειδή τα πιστωτικά ιδρύματα, σε μια ενιαία τραπεζική αγορά, ευρίσκονται σε άμεσο ανταγωνισμό μεταξύ τους, θα πρέπει να υπάρχει αντιστοιχία μεταξύ των υποχρεώσεων σχετικά με την τραπεζική εποπτεία που ισχύουν σε όλα τα κράτη μέλη· ότι, για το σκοπό αυτό, τα κριτήρια που εφαρμόζονται για τον καθορισμό της συγκέντρωσης των χρηματοδοτικών ανοιγμάτων πρέπει να αποτελέσουν αντικείμενο νομικών ρυθμίσεων δεσμευτικού χαρακτήρα στο επίπεδο της Κοινότητας και δεν πρέπει να επαφίονται αποκλειστικά στην κρίση των κρατών μελών· ότι η θέσπιση κοινών κανόνων θα εξυπηρετήσει καλύτερα τα συμφέροντα της Κοινότητας, δεδομένου ότι θα αποφευχθούν οι διαφορές στους όρους του ανταγωνισμού ενώ ταυτόχρονα θα ενισχυθεί το τραπεζικό σύστημα της Κοινότητας·

---

(1) ΕΕ αριθ. L 322, 17.12.1977, σ. 30.
(2) ΕΕ L 386, 30.12.1989, σ. 1.
(3) ΕΕ αριθ. L 33, 04.02.1987, σ. 10.

ότι όσον αφορά την ακριβή λογιστική τεχνική που θα χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό των χρηματοδοτικών ανοιγμάτων, γίνεται αναφορά στις διατάξεις της οδηγίας 86/635/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 8ης Δεκεμβρίου 1986, για τους ετήσιους και ενοποιημένους λογαριασμούς των τραπεζών και λοιπών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων(1).

ότι η οδηγία 89/647/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 1989, σχετικά με το συντελεστή φερεγγυότητας των πιστωτικών ιδρυμάτων(2) περιλαμβάνει ονοματολογία των πιστωτικών κινδύνων που αντιμετωπίζουν τα πιστωτικά ιδρύματα· ότι είναι συνεπώς δικαιολογημένο να γίνει αναφορά σ'αυτή την ονοματολογία για τον ορισμό των κινδύνων κατά την έννοια της παρούσας οδηγίας· ότι δεν είναι ωστόσο σκόπιμο να γίνει αναφορά στις σταθμίσεις ούτε στους βαθμούς κινδύνου που θεσπίζονται από την οδηγία 89/647/ΕΟΚ· ότι, πράγματι, αυτές οι σταθμίσεις και βαθμοί κινδύνου ανταποκρίνονται στην ανάγκη διασφάλισης της φερεγγυότητας που απαιτείται για την κάλυψη των πιστωτικών κινδύνων των πιστωτικών ιδρυμάτων· ότι, στο πλαίσιο μιας κανονιστικής ρύθμισης σχετικά με τα μεγάλα χρηματοδοτικά ανοίγματα, στόχος είναι να περιοριστεί ο μέγιστος κίνδυνος ζημιών ενός πιστωτικού ιδρύματος από έναν πελάτη ή ομάδα συνδεδεμένων πελατών· ότι πρέπει συνεπώς να υιοθετηθεί μια συνετή προσέγγιση που να αποσκοπεί στο να λαμβάνεται κατά γενικό κανόνα υπόψη η ονομαστική αξία των κινδύνων, χωρίς εφαρμογή συντελεστών στάθμισης ή βαθμών κινδύνου·

ότι όταν ένα πιστωτικό ίδρυμα αναλαμβάνει κινδύνους έναντι της μητρικής του επιχείρησης ή έναντι των άλλων θυγατρικών αυτής της μητρικής επιχείρησης, πρέπει να επιδεικνύεται ιδιαίτερη σύνεση· ότι η διαχείριση των κινδύνων που αναλαμβάνονται από τα πιστωτικά ιδρύματα πρέπει να γίνεται εντελώς αυτόνομα, στο πλαίσιο της τήρησης των αρχών της υγιούς τραπεζικής διαχείρισης, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη κανένας παράγοντας ξένος προς αυτές τις αρχές· ότι οι διατάξεις της δεύτερης οδηγίας 89/646/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 15ης Δεκεμβρίου 1989 για το συντονισμό των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων που αφορούν την ανάληψη και την άσκηση δραστηριότητας πιστωτικού ιδρύματος και την τροποποίηση της οδηγίας 77/780/ΕΟΚ, προβλέπουν ότι στην περίπτωση που η επιρροή που ασκείται από τα πρόσωπα τα οποία κατέχουν άμεσα ή έμμεσα

(1) ΕΕ αριθ. L 372, 31.12.1986, σ. 1.
(2) ΕΕ αριθ. L 386, 30.12.1989, σ. 14.

ειδική συμμετοχή σε πιστωτικό ίδρυμα είναι δυνατόν να αποβεί εις βάρος της συνετής και χρηστής διαχείρισης του ιδρύματος, οι αρμόδιες αρχές λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα για να τερματιστεί αυτή η κατάσταση· ότι στον τομέα των μεγάλων χρηματοδοτικών ανοιγμάτων, πρέπει επίσης να προβλεφθούν ειδικοί κανόνες για τους κινδύνους που αναλαμβάνονται από ένα πιστωτικό ίδρυμα έναντι επιχειρήσεων του ιδίου ομίλου και, στη συγκεκριμένη περίπτωση, αυστηρότεροι κανόνες περιορισμού για τα ανοίγματα αυτά σε σχέση με τα άλλα ανοίγματα· ότι αυτός ο αυστηρότερος περιορισμός δεν πρέπει πάντως να εφαρμόζεται όταν η μητρική επιχείρηση είναι χρηματοδοτική εταιρεία ή πιστωτικό ίδρυμα, και οι άλλες θυγατρικές πιστωτικά ιδρύματα, χρηματοδοτικά ιδρύματα, ή επιχειρήσεις βοηθητικών τραπεζικών υπηρεσιών, εφόσον όλες αυτές οι επιχειρήσεις υπόκεινται στην εποπτεία σε ενοποιημένη βάση του πιστωτικού ιδρύματος· ότι σ'αυτήν την περίπτωση, η εποπτεία σε ενοποιημένη βάση του κατ'αυτόν τον τρόπο διαμορφωθέντος συνόλου επιτρέπει την άσκηση επαρκώς αποτελεσματικής εποπτείας, χωρίς να είναι απαραίτητο να προβλεφθούν αυστηρότεροι κανόνες για τον περιορισμό των ανοιγμάτων· ότι, επίσης, αυτό θα ενθαρρύνει τους τραπεζικούς ομίλους να οργανώσουν τις διαρθρώσεις τους κατά τρόπο που να καθίσταται δυνατή η άσκηση εποπτείας σε ενοποιημένη βάση, πράγμα επιθυμητό δεδομένου ότι έτσι θα είναι δυνατό να ασκείται πληρέστερη εποπτεία·

ότι πρέπει να προβλεφθεί για τις ειδικές κατηγορίες πιστωτικών ιδρυμάτων που αναφέρονται στο άρθρο 4, παράγραφος 2, της οδηγίας 89/646/ΕΟΚ μια εφαρμογή σε δύο στάδια του ορίου του 25% των ιδίων κεφαλαίων· ότι πράγματι, επειδή τα ίδια κεφάλαια αυτών των ιδρυμάτων είναι περιορισμένα, μια εφαρμογή σε ένα μόνο στάδιο του κανόνα του 25% θα περιόριζε πολύ απότομα την πιστωτική τους δραστηριότητα·

ότι με την οδηγία 89/646/ΕΟΚ ανατέθηκαν στην Επιτροπή εκτελεστικές αρμοδιότητες της ίδιας φύσης με εκείνες τις οποίες το Συμβούλιο διατήρησε το δικαίωμα να ασκεί στο πλαίσιο της οδηγίας 89/299/ΕΟΚ της 17ης Απριλίου 1989, σχετικά με τα ίδια κεφάλαια των πιστωτικών ιδρυμάτων(1)·

(1) ΕΕ αριθ. L 124, 05.05.1989, σ. 16.

ότι λαμβανομένων υπόψη των ιδιαιτεροτήτων του εν λόγω τομέα, πρέπει να ανατεθεί στην επιτροπή που προβλέπεται στο άρθρο 22 της οδηγίας 89/646/ΕΟΚ η αποστολή να επικουρεί την Επιτροπή κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων που της ανατίθενται σύμφωνα με τη διαδικασία III, εναλλακτική διατύπωση α), της απόφασης 87/373/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 1987, για τον καθορισμό των όρων άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων που ανατίθενται στην Επιτροπή(1).

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ :

(1) ΕΕ αριθ. L 197 της 18.07.1987, σ. 33.

ΑΡΘΡΟ 1

Ορισμοί

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, νόούνται ως :

α) "πιστωτικό ίδρυμα" : το πιστωτικό ίδρυμα κατά την έννοια του άρθρου 1 πρώτη περίπτωση της οδηγίας 77/780/ΕΟΚ του Συμβουλίου, συμπεριλαμβανομένων των υποκαταστημάτων τους σε τρίτες χώρες, και όλες οι ιδιωτικές ή δημόσιες επιχειρήσεις, συμπεριλαμβανομένων των υποκαταστημάτων τους, που ανταποκρίνονται στον ορισμό του άρθρου 1, πρώτη περίπτωση, της οδηγίας 77/770/ΕΟΚ και έχουν λάβει άδεια λειτουργίας σε τρίτη χώρα.

β) "αρμόδιες αρχές" : οι αρμόδιες αρχές κατά την έννοια του άρθρου 1 ένατη περίπτωση της οδηγίας ..... (εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων σε ενοποιημένη βάση)·

γ) "μητρική επιχείρηση" : η μητρική επιχείρηση κατά την έννοια των άρθρων 1 και 2 οδηγίας 83/349/ΕΟΚ του Συμβουλίου[1]·

δ) "θυγατρική" : η θυγατρική επιχείρηση κατά την έννοια των άρθρων 1 και 2, πρώτη παράγραφος, της οδηγίας 83/349/ΕΟΚ· κάθε θυγατρική επιχείρηση μιας θυγατρικής επιχείρησης θεωρείται ως θυγατρική της μητρικής επιχείρησης που είναι επικεφαλής των επιχειρήσεων αυτών·

ε) "χρηματοπιστωτική εταιρεία" : η επιχείρηση κατά την έννοια του άρθρου 1, τρίτη περίπτωση της οδηγίας ..... (εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων σε ενοποιημένη βάση)·

(1) ΕΕ L 193, 18.7.1983, σ. 1.

στ) "χρηματοδοτικό ίδρυμα" : η επιχείρηση κατά την έννοια του άρθρου 1, έκτη περίπτωση, της οδηγίας 89/646/ΕΟΚ·

ζ) "επιχείρηση βοηθητικών τραπεζικών υπηρεσιών": η επιχείρηση κατά την έννοια του άρθρου 1, πέμπτη περίπτωση, της οδηγίας ... (εποπτεία σε ενοποιημένη βάση)·

η) "χρηματοδοτικά ανοίγματα": τα στοιχεία ενεργητικού και τα εκτός ισολογισμού στοιχεία που απαριθμούνται στο άρθρο 6 και στα παραρτήματα I και III της οδηγίας 89/647/ΕΟΚ, χωρίς εφαρμογή των συντελεστών στάθμισης ή βαθμών κινδύνου που προβλέπονται από τις διατάξεις αυτές· τα στοιχεία εκτός ενεργητικού που αναφέρονται στο παράρτημα III υπολογίζονται σύμφωνα με τη μέθοδο που περιγράφεται στο παράρτημα II της ίδιας οδηγίας, χωρίς εφαρμογή των συντελεστών στάθμισης που προβλέπονται για κάθε κατηγορία αντισυμβαλλομένου· συμπεριλαμβάνονται οι υποχρεώσεις που απορρέουν από την αναδοχή μιας έκδοσης τίτλων, αφαιρουμένων των μεριδίων που έχουν εκχωρηθεί σε άλλα πιστωτικά ή χρηματοδοτικά ιδρύματα·

θ) "ζώνη Α" : η ζώνη που ορίζεται στο άρθρο 2 δεύτερη περίπτωση της οδηγίας 89/647/ΕΟΚ·

ι) "ζώνη Β" : η ζώνη που ορίζεται στο άρθρο 2 τρίτη περίπτωση της οδηγίας 89/647/ΕΟΚ·

κ) "ίδια κεφάλαια" : τα ίδια κεφάλαια ενός πιστωτικού ιδρύματος κατά την έννοια της οδηγίας 89/229/ΕΟΚ·

λ) "εξουσία ελέγχου" : η σχέση που υφίσταται μεταξύ μιας μητρικής και μιας θυγατρικής επιχείρησης, όπως αυτή ορίζεται στα άρθρα 1 και 2 της οδηγίας 83/349/ΕΟΚ, η παρεμφερής σχέση μεταξύ οιουδήποτε φυσικού ή νομικού προσώπου και μιας επιχείρησης·

μ) "ομάδα συνδεδεμένων πελατών" : δύο ή περισσότερα πρόσωπα, φυσικά ή νομικά, τα οποία αντιπροσωπεύουν, μέχρι αποδείξεως του αντιθέτου, έναν ενιαίο κίνδυνο επειδή:

i) είτε το ένα κατέχει άμεσα ή έμμεσα την εξουσία ελέγχου πάνω στο άλλο·

ii) είτε είναι αλληλοσυνδεδεμένα κατά τρόπο ώστε να είναι πιθανό ότι εάν ένα εξ αυτών αντιμετωπίζει χρηματοοικονομικά προβλήματα, το άλλο ή όλα τα άλλα θα αντιμετωπίσουν δυσκολίες εξόφλησης. Οι αλληλοσυνδέσεις που θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη είναι ιδίως οι εξής :

- κοινή ιδιοκτησία,
- κοινοί διευθύνοντες,
- αλληλοκαλυπτόμενες εγγυήσεις,
- άμεση εμπορική αλληλεξάρτηση η οποία δεν μπορεί να υποκατασταθεί βραχυπρόθεσμα.

ΑΡΘΡΟ 2

Πεδίο εφαρμογής

Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται στα πιστωτικά ιδρύματα τα οποία έχουν λάβει την άδεια λειτουργίας που αναφέρεται στο άρθρο 3 της οδηγίας 77/780/ΕΟΚ.

Ωστόσο τα κράτη μέλη δεν υποχρεούνται, να εφαρμόσουν αυτή την οδηγία στα :

α) πιστωτικά ιδρύματα που αναφέρονται στον κατάλογο του άρθρου 2 παράγραφος 2 της οδηγίας 77/780/ΕΟΚ·

β) στα ιδρύματα του ίδιου κράτους μέλους τα οποία, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 παράγραφος 4 στοιχείο α) της οδηγίας 77/780/ΕΟΚ, συνδέονται με έναν κεντρικό οργανισμό σ'αυτό το κράτος μέλος. Σ'αυτή την περίπτωση, υπό την επιφύλαξη της εφαρμογής αυτής της οδηγίας στον κεντρικό οργανισμό, το σύνολο - που αποτελείται από τον κεντρικό οργανισμό και τα συνδεδεμένα ιδρύματα - πρέπει να υπόκειται σε συνολική εποπτεία ως προς τα μεγάλα χρηματοδοτικά ανοίγματα.

ΑΡΘΡΟ 3

Η κοινοποίηση των μεγάλων χρηματοδοτικών ανοιγμάτων

1. Για όλα τα μεγάλα ανοίγματα, κατά την έννοια της παραγράφου 2, τα πιστωτικά ιδρύματα απευθύνουν σχετική κοινοποίηση στις αρμόδιες αρχές. Τα κράτη μέλη προβλέπουν ότι η κοινοποίηση αυτή πραγματοποιείται, κατ'επιλογήν τους, σύμφωνα με μία από τις ακόλουθες διαδικασίες :

   - κοινοποίηση όλων των μεγάλων ανοιγμάτων τουλάχιστον μία φορά κατ'έτος, σε συνδυασμό με την τακτική ανακοίνωση, κατά τη διάρκεια του έτους, των τροποποιήσεων της ετήσιας κοινοποίησης·

   - κοινοποίηση όλων των μεγάλων ανοιγμάτων τουλάχιστον τέσσερεις φορές κατ' έτος.

2. Ένα χρηματοδοτικό άνοιγμα ενός πιστωτικού ιδρύματος σε έναν πελάτη ή σε μια ομάδα συνδεδεμένων πελατών θεωρείται μεγάλο χρηματοδοτικό άνοιγμα όταν η αξία του φθάσει ή υπερβεί το 10% των ιδίων κεφαλαίων.

ΑΡΘΡΟ 4

Όρια μεγάλων ανοιγμάτων

1. Τα πιστωτικά ιδρύματα δεν δύνανται να έχουν, σε έναν πελάτη ή μια ομάδα συνδεδεμένων πελατών, χρηματοδοτικά ανοίγματα των οποίων το συνολικό ποσό υπερβαίνει το 25% των ιδίων κεφαλαίων.

2. Όταν αυτός ο πελάτης ή η ομάδα συνδεδεμένων πελατών είναι η μητρική επιχείρηση του πιστωτικού ιδρύματος, και/ή μια ή περισσότερες από τις θυγατρικές αυτής της μητρικής επιχείρησης, το ποσοστό που προβλέπεται στην παράγραφο 1 μειώνεται σε 20%.

3. Τα πιστωτικά ιδρύματα δεν μπορούν να έχουν μεγάλα χρηματοδοτικά ανοίγματα των οποίων το συνολικό ποσό υπερβαίνει το 800% των ιδίων κεφαλαίων.

4. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν αυστηρότερα όρια από αυτά που προβλέπονται στις παραγράφους 1, 2 και 3.

5. Τα πιστωτικά ιδρύματα οφείλουν να τηρούν σε μόνιμη βάση τα όρια που καθορίζονται στις παραγράφους 1, 2 και 3. Η υπέρβαση αυτών των ορίων δεν είναι δυνατή παρά μόνο σε εξαιρετικές και προσωρινές περιστάσεις και, στην περίπτωση αυτή, οι αρμόδιες αρχές καθορίζουν την προθεσμία εντός της οποίας το πιστωτικό ίδρυμα επέρχεται στα κοινοτικά όρια.

6. Τα κράτη μέλη δύνανται να εξαιρέσουν πλήρως ή μερικώς από την εφαρμογή της παραγράφου 2 τα χρηματοδοτικά ανοίγματα προς τη χρηματοπιστωτική εταιρεία η οποία είναι η μητρική επιχείρηση του πιστωτικού ιδρύματος, καθώς και προς τις άλλες θυγατρικές αυτής της χρηματοπιστωτικής εταιρείας, εφόσον :

   α) η χρηματοπιστωτική αυτή εταιρεία περιλαμβάνεται στην εποπτεία σε ενοποιημένη βάση η οποία ασκείται σύμφωνα με την οδηγία ..... (εποπτεία σε ενοποιημένη βάση),

β) οι εν λόγω άλλες θυγατρικές είναι πιστωτικά ιδρύματα, χρηματοδοτικά ιδρύματα ή επιχειρήσεις βοηθητικών τραπεζικών υπηρεσιών και περιλαμβάνονται στην εποπτεία σε ενοποιημένη βάση του πιστωτικού ιδρύματος, η οποία ασκείται σύμφωνα με τις διατάξεις της οδηγίας ... (εποπτεία σε ενοποιημένη βάση).

7. Τα κράτη μέλη δύνανται να εξαιρέσουν ολικώς ή μερικώς από την εφαρμογή των παραγράφων 1, 2 και 3 τα χρηματοδοτικά ανοίγματα που πραγματοποιούνται προς :

α) τη μητρική επιχείρηση του πιστωτικού ιδρύματος, εφόσον αυτή η επιχείρηση είναι χρηματοδοτικό ίδρυμα το οποίο υπόκειται σε εποπτεία σε ενοποιημένη βάση, ασκούμενη σύμφωνα με την οδηγία ... (εποπτεία σε ενοποιημένη βάση), ή σε ισοδύναμους κανόνες που ισχύουν σε τρίτη χώρα·

β) τις θυγατρικές του πιστωτικού ιδρύματος, εφόσον οι θυγατρικές αυτές είναι πιστωτικά ιδρύματα, χρηματοδοτικά ιδρύματα ή επιχειρήσεις βοηθητικών τραπεζικών υπηρεσιών και περιλαμβάνονται στην εποπτεία σε ενοποιημένη βάση του πιστωτικού ιδρύματος, ασκούμενη σύμφωνα με την οδηγία .... (εποπτεία σε ενοποιημένη βάση).

8. Τα κράτη μέλη μπορούν να απαλλάσσουν εν όλω ή εν μέρει από την εφαρμογή των παραγράφων 1,2 και 3 τα ακόλουθα ανοίγματα:

α) στοιχεία ενεργητικού που αντιπροσωπεύουν απαιτήσεις έναντι κεντρικών διοικήσεων και κεντρικών τραπεζών της ζώνης Α·

β) στοιχεία ενεργητικού που αντιπροσωπεύουν απαιτήσεις έναντι των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων·

γ) στοιχεία ενεργητικού που αντιπροσωπεύουν απαιτήσεις οι οποίες καλύπτονται ρητά από εγγύηση των κεντρικών διοικήσεων και των κεντρικών τραπεζών της ζώνης Α, καθώς και των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων·

δ) άλλα ανοίγματα έναντι, ή καλυπτόμενα από την εγγύηση των κεντρικών διοικήσεων και των κεντρικών τραπεζών της ζώνης Α, καθώς και των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων·

ε) στοιχεία ενεργητικού που αντιπροσωπεύουν απαιτήσεις έναντι των κεντρικών διοικήσεων και των κεντρικών τραπεζών της ζώνης Β, εκφρασμένες και χρηματοδοτούμενες στο νόμισμα του δανειζομένου·

στ) στοιχεία ενεργητικού εξασφαλισμένα, κατά την κρίση των αρμόδιων αρχών, με τίτλους που έχουν εκδοθεί από τις κεντρικές διοικήσεις ή τις κεντρικές τράπεζες της ζώνης Α, ή από τις Ευρωπαϊκές Κοινότητες·

ζ) στοιχεία ενεργητικού εξασφαλισμένα, κατά την κρίση των αρμόδιων αρχών, με κατάθεση ρευστών διαθέσιμων στο δανειοδοτούν ίδρυμα ή στο πιστωτικό ίδρυμα που είναι η μητρική επιχείρηση του δανειοδοτούντος ιδρύματος·

η) στοιχεία ενεργητικού εξασφαλισμένα, κατά την κρίση των αρμόδιων αρχών, με πιστοποιητικά καταθέσεων που έχουν εκδοθεί από το δανειοδοτούν ίδρυμα και κατατεθεί σ'αυτό·

θ) στοιχεία ενεργητικού που αντιπροσωπεύουν απαιτήσεις και άλλους κινδύνους έναντι πιστωτικών ιδρυμάτων, προθεσμίας λήξης ενός έτους ή μικρότερης, και τα οποία δεν αποτελούν ίδια κεφάλαια αυτών των ιδρυμάτων κατά την έννοια της οδηγίας 89/299/ΕΟΚ·

ι) εμπορικά και άλλα γραμμάτια, προθεσμίας λήξης ενός έτους ή μικρότερης, που φέρουν οπισθογράφηση άλλου πιστωτικού ιδρύματος και γίνονται δεκτά για αναχρηματοδότηση από μία κεντρική τράπεζα·

κ) ομολογίες που ορίζονται στο άρθρο 22, παράγραφος 4, της οδηγίας 85/611/ΕΟΚ του Συμβουλίου[1].

(1) ΕΕ αριθ. L 375, 31.12.1985, σ. 3.

λ) στοιχεία ενεργητικού που αντιπροσωπεύουν απαιτήσεις έναντι περιφερειακών ή κεντρικών πιστωτικών ιδρυμάτων με τα οποία το δανειοδοτούν πιστωτικό ίδρυμα είναι συνδεδεμένο, στο πλαίσιο δικτύου, δυνάμει νομικών ή καταστατικών διατάξεων και τα οποία είναι υπεύθυνα, κατ'εφαρμογή αυτών των διατάξεων, να προβαίνουν σε συμψηφισμό των ρευστών διαθεσίμων στο πλαίσιο του δικτύου.

9. Τα κράτη μέλη μπορούν, για την εφαρμογή των παραγράφων 1, 2 και 3, να ορίσουν συντελεστή στάθμισης 20% για τα στοιχεία ενεργητικού που αντιπροσωπεύουν απαιτήσεις έναντι, καθώς και τα άλλα ανοίγματα έναντι ή καλυπτόμενα από την εγγύηση, των περιφερειακών και τοπικών διοικήσεων των κρατών μελών· ωστόσο, τα κράτη μέλη μπορούν, υπό τους όρους που προβλέπονται στο άρθρο 7 της οδηγίας 89/647/ΕΟΚ, να μειώσουν το συντελεστή αυτό σε 0%.

10. Όταν ένα άνοιγμα έναντι πελάτη καλύπτεται, κατά την κρίση των αρμόδιων αρχών, από εγγύηση τρίτου, τα κράτη μέλη μπορούν να θεωρήσουν ότι το άνοιγμα αυτό υφίσταται έναντι αυτού του τρίτου και όχι έναντι του πελάτη.

ΑΡΘΡΟ 5

Εποπτεία σε ενοποιημένη και μη ενοποιημένη βάση

1. Όταν το πιστωτικό ίδρυμα δεν είναι ούτε μητρική επιχείρηση ούτε θυγατρική, η εποπτεία της τήρησης των υποχρεώσεων που ορίζονται από τα άρθρα 3 και 4 ασκείται σε μη ενοποιημένη βάση.

2. Όταν το πιστωτικό ίδρυμα είναι μητρική επιχείρηση, η εποπτεία της τήρησης των υποχρεώσεων που ορίζονται από τα άρθρα 3 και 4 ασκείται σε ενοποιημένη βάση, σύμφωνα με τις διατάξεις της οδηγίας ..... (εποπτεία σε ενοποιημένη βάση).

3. Οι αρχές που είναι αρμόδιες για τη χορήγηση άδειας λειτουργίας και την εποπτεία πιστωτικού ιδρύματος που είναι μητρική επιχείρηση μπορούν επίσης να απαιτούν την τήρηση των υποχρεώσεων που ορίζονται στα άρθρα 3 και 4 σε εν μέρει ενοποιημένη βάση ή σε μη ενοποιημένη βάση από αυτό το πιστωτικό ίδρυμα, καθώς και από κάθε θυγατρική του η οποία υπόκειται στην έγκριση και την εποπτεία αυτών των αρχών. Εάν δεν ασκείται παρόμοιος έλεγχος για την κατάλληλη κατανομή των ανοιγμάτων στο εσωτερικό του τραπεζικού ομίλου, πρέπει να λαμβάνονται άλλα μέτρα για το σκοπό αυτό.

4. Σε περίπτωση που θυγατρική μιας μητρικής που είναι πιστωτικό ίδρυμα έχει λάβει άδεια λειτουργίας σε άλλο κράτος μέλος, οι αρμόδιες αρχές που έχουν χορηγήσει την άδεια αυτή απαιτούν την τήρηση των υποχρεώσεων που ορίζονται στα άρθρα 3 και 4 σε μη ενοποιημένη βάση ή, κατά περίπτωση, σε εν μέρει ενοποιημένη βάση.

5. Παρά τις απαιτήσεις της παραγράφου 4, οι αρχές που είναι αρμόδιες για τη χορήγηση άδειας λειτουργίας σε θυγατρική μιας μητρικής επιχείρησης που είναι εγκατεστημένη σε άλλο κράτος μέλος μπορούν να μεταβιβάζουν, μέσω διμερούς συμφωνίας, την ευθύνη της εποπτείας της τήρησης των υποχρεώσεων που ορίζονται στα άρθρα 3 και 4 στις αρμόδιες αρχές που έχουν χορηγήσει την άδεια λειτουργίας στη μητρική επιχείρηση και ασκούν την εποπτεία της. Η Επιτροπή και η συμβουλευτική επιτροπή τραπεζών πρέπει να ενημερώνονται για το περιεχόμενο τέτοιων συμφωνιών.

ΑΡΘΡΟ 6

Μεταβατικές διατάξεις σχετικά με τα ανοίγματα που υπερβαίνουν τα προβλεπόμενα όρια

1. Εάν, κατά την ημερομηνία δημοσίευσης της παρούσας οδηγίας στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, ένα πιστωτικό ίδρυμα έχει ήδη αναλάβει άνοιγμα ή ανοίγματα που υπερβαίνουν είτε τα όρια των μεγάλων χρηματοδοτικών ανοιγμάτων είτε το συνολικό όριο των μεγάλων χρηματοδοτικών ανοιγμάτων, όπως προβλέπεται στο άρθρο 4, οι αρμόδιες αρχές απαιτούν από το ενδιαφερόμενο πιστωτικό ίδρυμα να λάβει τα αναγκαία μέτρα για να επαναφέρει το εν λόγω χρηματοδοτικό άνοιγμα ή σύνολο ανοιγμάτων στο επίπεδο που προβλέπουν οι διατάξεις της παρούσας οδηγίας.

2. Η διαδικασία για την προσαρμογή του χρηματοδοτικού ανοίγματος ή του συνόλου ανοιγμάτων στο επιτρεπόμενο επίπεδο θα πρέπει να καθορίζεται, να υιοθετείται, να εφαρμόζεται και να ολοκληρώνεται εντός προθεσμίας που οι αρμόδιες αρχές θεωρούν ενδεδειγμένη λαμβάνοντας υπόψη τις αρχές της ορθής διαχείρισης και τους κανόνες του ανταγωνισμού. Οι αρμόδιες αρχές θα πληροφορούν την Επιτροπή και την συμβουλευτική επιτροπή τραπεζών για το χρονοδιάγραμμα της υιοθετηθείσας γενικής διαδικασίας εφαρμογής.

3. Το πιστωτικό ίδρυμα μπορεί να επωφεληθεί από την προθεσμία που αναφέρεται στην παράγραφο 2, υπό τον όρο ότι δεν θα λάβει κανένα μέτρο που να έχει σαν αποτέλεσμα την αύξηση των ανοιγμάτων σε σχέση με το ποσό στο οποίο είχαν ανέλθει κατά την ημερομηνία δημοσίευσης της παρούσας οδηγίας στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

4. Η προθεσμία που καθορίζεται κατ'εφαρμογή της παραγράφου 2 δεν μπορεί να υπερβαίνει τα πέντε έτη από την 1η Ιανουαρίου 1993. Πάντως, οι μεγαλύτερης προθεσμίας λήξης πιστώσεις που το πιστωτικό ίδρυμα υποχρεούται να τηρεί τους συμβατικούς όρους, μπορούν να εξακολουθούν να παρέχονται μέχρι τη λήξη της εν λόγω προθεσμίας.

5. Κατά τη διάρκεια πενταετούς περιόδου κατ'ανώτατο όριο από την ημερομηνία της 1ης Ιανουαρίου 1993, τα κράτη μέλη μπορούν να αυξήσουν το όριο που προβλέπεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 4 σε 40% στην περίπτωση των πιστωτικών ιδρυμάτων που ανήκουν στις ειδικές κατηγορίες που προβλέπονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 4 της οδηγίας 89/646/ΕΟΚ. Στην περίπτωση αυτή, η προθεσμία που προβλέπεται στην παράγραφο 4 μειώνεται σε τρία έτη και αρχίζει να ισχύει από το τέλος της περιόδου που προβλέπεται στην παρούσα παράγραφο. Τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή και στη συμβουλευτική επιτροπή τραπεζών τους λόγους για τους οποίους έκαναν χρήση αυτής της δυνατότητας καθώς και τα μέτρα που λαμβάνουν για να περιορίσουν τα ανοίγματα που υπερβαίνουν τα προβλεπόμενα όρια εντός αυτών των ορίων.

ΑΡΘΡΟ 7

Μεταγενέστερες τροποποιήσεις

1. Οι τεχνικές τροποποιήσεις σχετικά με τα κατωτέρω σημεία της παρούσας οδηγίας υιοθετούνται σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζεται στην παράγραφο 2 :

   - η προσαρμογή των ορισμών προκειμένου να ληφθούν υπόψη οι εξελίξεις που παρατηρούνται στις χρηματοπιστωτικές αγορές·

   - η διευκρίνιση των ορισμών έτσι ώστε να εξασφαλιστεί η ομοιόμορφη εφαρμογή της παρούσας οδηγίας·

   - η εναρμόνιση της ορολογίας και η διατύπωση ορισμών με βάση αυτούς των πιο πρόσφατων πράξεων που αφορούν τα πιστωτικά ιδρύματα και τα συναφή θέματα·

   - η συχνότητα που προβλέπεται στο άρθρο 3, παράγραφος 1·

   - η αποσαφήνιση ή η επέκταση των απαλλαγών που προβλέπονται στις παραγράφους 5 έως 9 του άρθρου 4·

   - η προθεσμία που προβλέπεται στο άρθρο 6, παράγραφος 4.

2. Η Επιτροπή επικουρείται από την επιτροπή που προβλέπεται στο άρθρο 22, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο της οδηγίας 89/646/ΕΟΚ.

Ο αντιπρόσωπος της Επιτροπής υποβάλλει στην εν λόγω επιτροπή σχέδιο των μέτρων που προκείται να ληφθούν. Η επιτροπή διατυπώνει τη γνώμη της για το σχέδιο αυτό μέσα σε προθεσμία που μπορεί να ορίσει ο πρόεδρος ανάλογα με τον επείγοντα χαρακτήρα του θέματος. Αποφασίζει με την ειδική πλειοψηφία που προβλέπεται στο άρθρο 148 παράγραφος 2 της συνθήκης για την έκδοση των αποφάσεων που καλείται να λάβει το Συμβούλιο βάσει πρότασης της Επιτροπής. Κατά την ψηφοφορία στην επιτροπή, οι ψήφοι των αντιπροσώπων των κρατών μελών σταθμίζονται σύμφωνα με το προαναφερόμενο άρθρο. Ο πρόεδρος δεν λαμβάνει μέρος στην ψηφοφορία.

Η Επιτροπή θεσπίζει τα σχεδιαζόμενα μέτρα όταν είναι σύμφωνα με τη γνώμη της επιτροπής.

Όταν τα σχεδιαζόμενα μέτρα δεν είναι σύμφωνα με τη γνώμη της επιτροπής ή ελλείψει γνώμης, η Επιτροπή υποβάλλει χωρίς καθυστέρηση στο Συμβούλιο πρόταση σχετικά με τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν. Το Συμβούλιο αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία.

Εάν το Συμβούλιο δεν αποφασίσει εντός τριών μηνών από την ημερομηνία υποβολής της πρότασης, τα προτεινόμενα μέτρα θεσπίζονται από την Επιτροπή.

ΑΡΘΡΟ 8

Τελικές διατάξεις

1. Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις προκειμένου να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία την 1η Ιανουαρίου 1993. Ενημερώνουν αμέσως την Επιτροπή σχετικά.

   Όταν τα κράτη μέλη θεσπίζουν τις εν λόγω διατάξεις, οι τελευταίες αυτές περιέχουν παραπομπή στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από παρόμοια παραπομπή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Ο τρόπος της παραπομπής καθορίζεται από τα κράτη μέλη.

2. Τα κράτη μέλη γνωστοποιούν στην Επιτροπή το κείμενο των ουσιωδών διατάξεων εσωτερικού δικαίου που θεσπίζουν στον τομέα που διέπεται από την παρούσα οδηγία.

ΑΡΘΡΟ 9

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Βρυξέλλες,

Για το Συμβούλιο,
Ο Πρόεδρος

ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ

Η πρόταση δεν συνεπάγεται καμία δαπάνη για τον προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

ΔΕΛΤΙΟ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

I. Κυριότερος λόγος για τη θέσπιση του μέτρου

Ο βασικότερος λόγος για τη θέσπιση του μέτρου είναι η βελτίωση και η ενίσχυση της εποπτείας των πιστωτικών ιδρυμάτων της Κοινότητας στον τομέα της συγκέντρωσης των κινδύνων.

II. Χαρακτηριστικά των ενδιαφερόμενων επιχειρήσεων

Οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις είναι τα πιστωτικά ιδρύματα είτε μια κατηγορία επιχειρήσεων που η λειτουργία της υπόκειται σε κανονιστικές ρυθμίσεις.

Λόγω των ελαχίστων ποσών όσον αφορά το αρχικό κεφάλαιο και τα ίδια κεφάλαια που προβλέπονται από τα άρθρα 4 και 10 της οδηγίας 89/646/ΕΟΚ, δεν πρέπει να υπάρχει μεταξύ των εν λόγω πιστωτικών ιδρυμάτων μεγάλος αριθμός μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

Πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι δεν υπάρχει καμιά περιφερειακή συγκέντρωση.

III. Ποιές είναι οι υποχρεώσεις που επιβάλλονται άμεσα στις επιχειρήσεις;

Η πρόταση επιβάλλει στις εν λόγω επιχειρήσεις, δηλαδή στα πιστωτικά ιδρύματα, την υποχρέωση να κοινοποιούν τα μεγάλα χρηματοδοτικά τους ανοίγματα στις αρμόδιες αρχές καθώς επίσης και ένα περιορισμό των μεγάλων χρηματοδοτικών ανοιγμάτων τους με βάση τα ίδια κεφάλαιά τους (25% για ένα μεμονωμένο άνοιγμα, 800% για το σύνολο των μεγάλων ανοιγμάτων).

IV. Ποιές είναι οι υποχρεώσεις που ενδέχεται να επιβληθούν έμμεσα στις επιχειρήσεις από τις τοπικές αρχές;

Οι τοπικές αρχές δεν μπορούν να επιβάλλουν καμία υποχρέωση στις εν λόγω επιχειρήσεις.

V. Προβλέπονται ειδικά μέτραγια τις μικρομεσαίες επιχειρήεις; Ποιά;

Η πρόταση αποσκοπεί στη βελτίωση της εποπτείας μιας κατηγορίας επιχειρήσεων (τα πιστωτικά ιδρύματα) που υπόκεινται σε κανονιστικές ρυθμίσεις· δεν αφορά σε καμία περίπτωση τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Επιπλέον, δεδομένου ότι η πρόταση αποσκοπεί στον περιορισμό των μεγάλων χρηματοδοτικών ανοιγμάτων των πιστωτικών ιδρυμάτων δεν είναι πιθανό να έχει ως αποτέλεσμα τον περιορισμό των ανοιγμάτων που πραγματοποιούνται από τα πιστωτικά ιδρύματα προς τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

VI Ποιά είναι η προβλεπόμενη επίπτωση;

α) στην ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων;
β) στην απασχόληση;

α) Δεδομένου ότι η πρόταση αποσκοπεί να θέσει σε εφαρμογή μια πληρέστερη εποπτεία των δραστηριοτήτων των πιστωτικών ιδρυμάτων, ο κίνδυνος να μην είναι σε θέση τα τελευταία να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις τους πρέπει λογικά να μειωθεί, πράγμα που θα έχει εξαιρετικά θετική επίπτωση στις επιδόσεις τους και στη σταθερότητα της οικονομικής και χρηματοοικονομικής δραστηριότητας γενικά.

β) Δεν αναμένεται καμία επίπτωση στην απασχόληση.

VII. Ζητήθηκε η γνώμη των κοινωνικών εταίρων; Ποιές είναι οι απόψεις τους;

Οι αντιπρόσωποι των μισθωτών ενημερώθηκαν για την πρόθεση της Επιτροπής να επεξεργαστεί αυτή την οδηγία η οποία δεν θα έχει κανένα αντίκτυπο στην κατάστασή τους.

Όσον αφορά τις επιχειρήσεις, πραγματοποιήθηκαν ανεπίσημες διαβουλεύσεις με την ευρωπαϊκή τραπεζική ομοσπονδία, τον ευρωπαϊκό όμιλο ταμιευτηρίων, τον όμιλο τραπεζών συνεταιριστικής μορφής και την ευρωπαϊκή ομοσπονδία ενυπόθηκης πίστης.

Αυτές οι επαγγελματικές οργανώσεις δέχονται στο σύνολό τους την αρχή να θεσπιστούν ρυθμίσεις για τα μεγάλα χρηματοδοτικά ανοίγματα.

ISSN 0254-1483

COM(91) 68 τελικό

ΕΓΓΡΑΦΑ

GR 09

Αριθ. καταλόγου : CB-CO-91-158-GR-C
ISBN 92-77-71344-5

ΤΙΜΗ ΠΩΛΗΣΗΣ	μέχρι 30 σελίδες: 3,50 ECU	για κάθε 10 επιπλέον σελίδες: 1,25 ECU

Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων
L-2985 Luxembourg